ČESKÝ JAZYK - 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura.

V předmětu český jazyk si klademe za cíl u všech žáků získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. Při výuce však nejsou tyto tři oblasti striktně vymezovány. Učitel postupuje podle aktuální učební situace.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním

předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání. Důraz je pak kladen na jazyk jako prostředek komunikace, ne pouze jako vyučovací předmět.

V *literární výchov*ě žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje v 1. až 9. ročníku. Týdenní hodinová dotace pro jednotlivé ročníky vychází z učebního plánu. Z disponibilní časové dotace byl předmět Český jazyk posílen na 1. stupni základní školy.

Náš Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání podporuje a zohledňuje specifické vzdělávací potřeby žáků. Průřezová témata jsou realizována formou různě dlouhých projektů, ve kterých je konkretizována návaznost a prolínání s vyučovacím předmětem Český jazyk.

Výuka je organizována zpravidla v budově školy. Filmová, divadelní představení, besedy apod. se realizují mimo budovu u pořádajících organizací.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

STRATEGIE, kterými rozvíjíme žákovské KOMPETENCE K UČENÍ:

Vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání - připravujeme je na celoživotní učení.

Vedeme žáky k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti, než známka na vysvědčení.

Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení.

Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.

Vytváříme podmínky pro práci s chybou a odstraňujeme obavy z chyb.

Ve výuce rozlišujeme základní učivo a učivo rozšiřující (doplňující).

Vybízíme žáky k vyhledávání, zpracovávání a používání potřebných informací v literatuře a na internetu.

Na začátku hodiny navozujeme cíl výukové hodiny a na konci provádíme shrnutí.

Uplatňujeme individuální přístup k žákovi, při výuce a při hodnocení používáme prvky pozitivní motivace.

Prostřednictvím sebehodnocení vedeme žáky k posouzení svých dovedností a učiněných pokroků.

STRATEGIE, kterými rozvíjíme žákovské KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ:

Ukazujeme žákům, že problém není hrozba, ale výzva.

Vytvářením praktických problémových úloh a situací navozujeme podmínky pro praktické řešení problémů.

Na modelových příkladech ukazujeme postupy při řešení problémů a demonstrujeme, jak některým problémům předcházet.

Podporujeme týmovou spolupráci a využívání moderní techniky při řešení problémů.

Průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

Zařazujeme do výuky besedy a programy zaměřené na zvládání problémů a vyhledání případné pomoci.

STRATEGIE, kterými rozvíjíme žákovské KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ:

Zaměřujeme se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v cizím jazyce, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích.

Klademe důraz na kultivovanost komunikace.

Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i zákonných zástupců.

Do výuky zařazujeme diskuze nad problémovými tématy a vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. Při diskuzích je vybízíme k používání věcné argumentace. Podporujeme kritické myšlení.

Vytváříme příležitosti pro uplatnění publikačních a prezentačních dovedností žáků, při kterých sdělují své názory a myšlenky.

Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií.

Vedeme žáky k pozitivnímu vnímání a k pozitivní prezentaci a reprezentaci své školy, své obce a svojí osoby.

Připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.

Rozvíjíme schopnost žáků naslouchat druhým a vnímat to jako důležitý prvek komunikace.

Na modelových situacích zprostředkováváme žákům princip asertivního chování a význam neverbální komunikace.

STRATEGIE, kterými rozvíjíme žákovské KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ:

Podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování.

Podporujeme začlenění všech dětí do výuky a kolektivu volbou vhodných forem a metod práce.

Vnímáme různorodý kolektiv třídy jako prostředí umožňující vzájemnou inspiraci a rozvíjení individuality.

Vytváříme podmínky pro práci v týmech a vnímání vzájemných odlišností.

Aktivizujeme žáky ke spolupráci a rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role.

Podporujeme vzájemnou pomoc žáků.

Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.

Podporujeme společné vzdělávání žáků, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Průběžně monitorujeme sociální vztahy mezi žáky.

Umožňujeme žáku zažít pocit úspěchu, spokojenosti a sebeúcty a společně s žáky nastavujeme vhodnou míru sebekritiky a kritiky.

STRATEGIE, kterými rozvíjíme žákovské KOMPETENCE OBČANSKÉ:

Netolerujeme sociálně patologické projevy chování. Zaměřujeme se na jejich prevenci.

Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu, usilujeme o správné používání těchto pojmů.

Vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem.

Ve škole i na mimoškolních akcích upevňujeme pozitivní formy chování žáků a kolektivu.

Monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření, kázeňské přestupky řešíme individuálně.

Problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě, bez emocí a osobní zášti.

Dodržujeme zásadu, že špatné projevy chování žáka se nestávají jeho stigmatem.

Pořádáme kulturní akce, exkurze, výlety a sportovní aktivity i soutěže. Pořádáme také akce ve spolupráci s obcí určené pro zákonné zástupce a veřejnost.

STRATEGIE, kterými rozvíjíme žákovské KOMPETENCE PRACOVNÍ:

Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci a jejich snahu oceňujeme.

Výsledky práce žáků vystavujeme ke zkrášlení školy a pro inspiraci ostatním.

Vedeme žáky k hledání typických rysů jednotlivých profesí, které jim umožní najít cílovou oblast zájmu pro budoucí povolání a s tím spojenou volbu dalšího studia.

STRATEGIE, kterými rozvíjíme žákovské DIGITÁLNÍ KOMPETENCE:

Ve výuce se zaměřujeme na ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb.

Podporujeme samostatnost žáků při volbě technologií pro danou činnost či řešený problém.

Předkládáme žákům možnosti využití digitálních technologií k usnadnění práce, automatizaci rutinní činnosti a zvýšení efektivity jejich práce.

Žáky seznamuje s novými technologiemi, rozvíjíme schopnost žáků kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektujeme rizika jejich užívání.

6. ročník			
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a ke tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na	 žák (v 6. ročníku) komunikuje kultivovaně a výstižně rozliší základní slohové útvary sestaví osnovu, dodrží časovou posloupnost užívá vhodných jazykových prostředků pro danou komunikační situaci odlišuje spisovný a nespisovný jazyk vyjadřuje se souvisle a výstižně v mluveném projevu vyhledá hlavní myšlenky textu podá informaci stručně a zřetelně vybírá vhodná slova při nácviku popisu a dalších slohových útvarů stylizuje dopis, používá kultivovaný písemný projev odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení využívá základy studijního čtení, čte s 	Sloh - slohové útvary jednoduché komunikační žánry vypravování člověk ve společnosti - telefonování, vzkazy, pozvánka formy společenského styku výpisky, výtah zpráva, oznámení, SMS popis (statický) dopis - osobní a úřední, e-mail, uspořádání úryvků tak, aby sestavený text dával smysl a aby byla dodržena textová návaznost zásady kultivovaného projevu - mluvený projev vhodná gesta a mimika neverbální a paralingvální prostředky mluveného projevu, kritické naslouchání čtení praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu) praktické naslouchání – výchova k empatii, podnět k jednání	Osobnostní a sociální výchova: sociální rozvoj, morální rozvoj, osobnostní rozvoj MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kritický přístup k různým druhům mediálních sdělení, informativní a společensky významné prvky sdělení) Mezipředmětové vztahy - vzdělávací obsah předmětu českého jazyka a literatury prolíná do všech ostatních předmětů

základě svých dispozic a osobních zájmů ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním;	porozuměním - ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji		
reprodukuje text ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	- využívá poznatků o jazyce k tvořivé práci s textem a k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		
ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma			
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve	 samostatně a efektivně pracuje s jazykovými příručkami rozpozná zvukovou a písemnou podobu slov, správně intonuje zaznamená stavbu slova, označí předponu, kořen, příponu a koncovku určí slovesný a jmenný přísudek určí mluvnické kategorie u podstatných jmen, aplikuje jejich znalost v písemném 	 jazyková výchova jazykověda, jazykové příručky (tištěné i elektronické) rozvrstvení národního jazyka zvuková stránka jazyka – zásady spisovné výslovnosti slova a věty mluvnické kategorie ohebných slovních druhů - podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky syntaktický pravopis větná skladba – větné členy, stavba věty jednoduché a souvětí 	

	T		
větě a v souvětí	projevu		
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	- tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá v písemném i mluvním projevu		
ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu	- rozlišuje spisovný jazyk, obecnou češtinu a různá česká i moravská nářečí		
ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména	- vysvětlí pojem mateřský jazyk, slovanské jazyky		
a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa	- správně třídí slovní druhy, rozpozná druhy zájmen a číslovek		
ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný	- vyhledá základní i rozvíjející větné členy		
jazyk ČJL-9-2-06p rozezná větu	- rozlišuje významové vztahy jednotek ve větě, zdůvodní shodu		
jednoduchou od souvětí	- píše správně i/y ve shodě přísudku s několikanásobným podmětem		
	- zná nejobvyklejší spojovací výrazy		
	- správně doplní chybějící čárku v souvětí		
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	 používá literaturu jako zdroj poznání a prožitků uvede základní znaky poezie, prózy popíše jednoduše výstavbu básně a 	Literární výchova lidová slovesnost literární druhy a žánry poezie (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný 	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo	kompozici prozaického textu	verš) ■ pohádky, pověsti, bajky ■ povídky ze života dětí	

filmového představení a názory na umělecké dílo

ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku

ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

- rozpozná lyrický a epický text
- reprodukuje uceleně přečtený text, zhodnotí hlavní postavy, vlastními slovy vyjádří smysl díla
- odliší pověst od pohádky
- vysvětlí vznik bajky
- posoudí vztah literatury k životu
- ústně i písemně formuluje dojmy ze své četby, názory na knihu či divadelní představení

- literárně výchovné aktivity
- vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
- Dobrodružná a humoristická literatura, moderní pohádka, pověst, báje, ústní lidová slovesnost, literární hrdina, dramatizace
- nejznámější autoři knih pro děti a mládež na základě vlastní zkušenosti Poezie, próza, lyrika, epika, autoři dětské literatury čeští i světoví

7. ročník			
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří	žák (v 7. ročníku) - předvede samostatný souvislý projev (ústní i písemný) - dovede svým vypravováním spolužáky zaujmout - při písemném i mluveném projevu používá vhodná slova - komunikuje kultivovaně, výstižně, volí vhodné jazykové prostředky pro danou modelovou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný jazyk - vyjadřuje se souvisle a výstižně v mluveném projevu - vyhledá hlavní myšlenky textu, čte s porozuměním - správně a přehledně rozvíjí myšlenku s ohledem na účel textu - ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - využívá základy studijního čtení, odlišuje fakta od názorů a hodnocení	praktické formy slohu (pozvánka) vypravování - užití přímé řeči popis pracovního postupu, děje, popis dynamický odborný dopis, životopis objednávka líčení, charakteristika čtení věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací) naslouchání věcné (soustředěné, aktivní)	Osobnostní a sociální výchova: sociální rozvoj, morální rozvoj, osobnostní rozvoj MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kritický přístup k různým druhům mediálních sdělení, informativní a společensky významné prvky sdělení) Mezipředmětové vztahy - vzdělávací obsah předmětu českého jazyka a literatury prolíná do všech ostatních předmětů

koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	 ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru 		
ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text			
ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk			
ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma			
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	 samostatně a efektivně pracuje s dostupnými jazykovými příručkami rozezná v textu neohebné slovní druhy a 	Jazyková výchova neohebné slovní druhy pravopis obecných a vlastních názvů podstatná jména - odvozování – vlastní 	

ČJL-9-2-04 správně třídí slovní
druhy, tvoří spisovné tvary slov a
vědomě jich používá ve vhodné
komunikační situaci

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

ČJL-9-2-07 V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí

ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí

ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami určí je

- navázáním na znalosti o podstatných a přídavných jménech a odvodí jejich další tvary, pozná obtížnější zájmena
- tvoří homonyma, antonyma, synonyma a začleňuje je do souvislého textu
- popíše význam přeneseného pojmenování, v textu vyhledá ustálené rčení a uvede jeho význam
- určí slovesné kategorie včetně rodu
- prohlubuje své znalosti o neohebných slovních druzích
- rozliší větu hlavní a vedlejší, větné členy podle vztahů (včetně několikanásobných)
- vyjádří větný člen vedlejší větou a obráceně
- píše čitelně a přehledně
- určí rozvíjející větné členy (včetně několikanásobných)
- vyjádří větný člen vedlejší větou a obráceně
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí

- jména, přídavná jména odvozování
 obtížnější zájmena, číslovky, slovesný rod, příslovce, příslovečné spřežky, předložky, spojky
- homonyma, antonyma, synonyma
- skladba výpověď a věta, druhy vět vedlejších

ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem			
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení	 používá literaturu jako zdroj poznání a prožitků vyhledá ve slovnících a encyklopediích význam pojmů epos, báje, mýtus, balady a uvede konkrétní příklady těchto literárních útvarů vede si deník z přečtených knih, připraví referát včetně krátkého životopisu autora a anotace (stručného obsahu) přečtené knihy navštíví filmové a divadelní představení, zhodnotí je svým vlastním názorem zařadí vybraná díla k literárnímu druhu a příslušnému žánru 	Literární výchova Iliterární druhy a žánry z hlubin času - příběhy a hrdinové mýty, balady, kroniky a legendy zobrazení dějin v literárních dílech, interpretace literárního díla setkání se světem setkání s poezií, věcmi, lidmi, otázkami literárně výchovné aktivity vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům	

8. ročník			
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně	 žák (v 8. ročníku) při písemném i mluveném projevu používá vhodná slova komunikuje kultivovaně, výstižně, volí vhodné jazykové prostředky pro danou modelovou komunikační situaci správně a přehledně rozvíjí myšlenku s ohledem na účel textu ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji vytvoří a osvojí si pravidla vedení diskuse zapojuje se aktivně do diskuse; dodržuje net-etiketu sociálních sítí a internetových diskusí vypracuje samostatný výklad, stylizuje jednoduchou úvahu v modelových situacích objedná časopis, napíše inzerát, odpoví na inzerát (nabídka, poptávka, seznámení, napíše stížnost a žádost) vypracuje výklad (výtah) s pomocí osnovy, použije vhodně odborné 	kratší slohové útvary - objednávka, inzerát, nabídka, stížnost, žádost výklad, výtah, líčení – subjektivně zabarvený popis komunikační žánry - diskuse, debata, rozhovor úvaha funkce a vliv masmédií čtení kritické (analytické, hodnotící), prožitkové, čte plynule s porozuměním naslouchání kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího	Osobnostní a sociální výchova: sociální rozvoj, morální rozvoj, osobnostní rozvoj MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kritický přístup k různým druhům mediálních sdělení, informativní a společensky významné prvky sdělení) Mezipředmětové vztahy - vzdělávací obsah předmětu českého jazyka a literatury prolíná do všech ostatních předmětů

připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	názvosloví - vyhledá líčení a použije je jako vzor pro vlastní tvorbu - rozliší fakta od názorů a hodnocení	
ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text		
ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk		
ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma		

ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova

ČJL-92-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech

ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami

ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

ČJL-9-2-07 V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí

ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

ČJL-9-2-03p orientuje se v

- samostatně a efektivně pracuje s dostupnými jazykovými příručkami
- používá dostupné jazykové příručky
- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov
- rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
- určí slovesné kategorie včetně vidu
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí
- rozpozná slovanské a světové jazyky
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití
- uvede rozdíl ve skloňování podstatných jmen přejatých, vytvoří jejich správné tvary
- určí druhy vedlejších vět a poměry mezi větami hlavními, několikanásobnými větnými členy
- používá kultivovaný písemný projev na

Jazyková výchova

- český jazyk jako slovanský jazyk, útvary národního jazyka
- slovní zásoba a její obohacování
- podstatná jména přejatá
- skloňování jmen přejatých a cizích vlastních jmen; užití vlastních jmen v textu
- slovesa vid dokonavý, nedokonavý
- skladba souvětí podřadná a souřadná, významové poměry
- pravopis psaní i/y v koncovkách;
 psaní předpon s-, z-, vz- a předložek
 s/se, z/ze; psaní skupin bě/bje, pě,
 vě/vje, mě/mně

Pravidlech českého pravopisu	základě poznatků o jazyce a stylu		
ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk	Zamado poznama o jazyoo a otym		
ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí			
ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami			
ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov			
ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem			
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	 používá literaturu jako zdroj poznání a prožitků vede si deník z přečtených knih, připraví referát včetně krátkého životopisu autora a anotace (stručného obsahu) přečtené knihy navštíví filmové a divadelní představení, zhodnotí je svým vlastním názorem zařadí vybraná díla k literárnímu druhu a příslušnému žánru uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové 	Literární výchova	

ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry	literatuře - na základě četby charakteristických ukázek stručně představí výrazné autory vybraných uměleckých epoch a žánrů v české a světové literatuře - odliší tragédii a komedii - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - porovná ztvárnění literatury pro televizi, film, divadlo a v hudbě	faktu, povídka, epigram, komiks, deník	
ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury; má pozitivní vztah k literatuře			

9. ročník			
RVP výstupy	ŠVP výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	 žák (v 9. ročníku) napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně vybrané slohové útvary vyjadřuje se souvisle a výstižně v mluveném projevu užívá jazykové prostředky v souladu s jazykovou normou a vhodně vzhledem k situaci, adresátovi a komunikačnímu záměru správně a přehledně rozvíjí myšlenku s ohledem na účel textu při mluveném projevu užívá vhodně dynamiku, hlasitost, tempo, větný přízvuk a melodii, pauzy ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji rozliší základní publicistické útvary orientuje se v mediálních zdrojích, formuluje svůj vlastní názor rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj vědomosti získané ve slohu aplikuje v 	diskuse ústní projev, proslov, přednáška (řečnická cvičení) žánry administrativního stylu – motivační dopis, životopis funkční styly publicistické útvary (fejeton) čtení kritické (analytické, hodnotící), prožitkové, čte plynule s porozuměním manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové naslouchání shrnutí o slohu	Osobnostní a sociální výchova: sociální rozvoj, morální rozvoj, osobnostní rozvoj MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kritický přístup k různým druhům mediálních sdělení, informativní a společensky významné prvky sdělení) Mezipředmětové vztahy - vzdělávací obsah předmětu českého jazyka a literatury prolíná do všech ostatních předmětů

ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří	řečnických cvičeních		
koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- napíše gramaticky, kompozičně a věcně správně komunikáty podle zadání učitele		
ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	- čte kriticky mediální sdělení, rozumí grafickým záznamům dat		
ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text			
ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk			
ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou			
pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma			
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- používá dostupné jazykové příručky	Jazyková výchova	
	- spisovně vyslovuje česká a běžně	český jazyk – vývoj	

ČJL-92-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech

ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami

ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

ČJL-9-2-07 V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí

ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný

užívaná cizí slova

- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov
- rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech
- používá kultivovaný písemný projev na základě poznatků o jazyce a stylu
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- graficky zaznamená syntaktické vztahy ve větě a souvětí
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- v praxi využívá obecná poučení o jazyce, rozlišuje skupiny, rozvrstvení
- uvede základní poznatky o vývoji českého jazyka
- využívá získaných poznatků k vytváření jazykových projevů
- zařadí sloveso do třídy a ke vzoru

- nářečí, slang, argot, výrazové prostředky hovorové, spisovné, archaické
- modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný)
- skladba odchylky větné stavby
- vrstvy slovní zásoby
- význam slov
- souvětí souřadná, složitá souvětí, odchylky od větné stavby
- funkční užití slov přejatých, interpunkce ve větě jednoduché

shrnutí učiva 6.- 9. ročníku

jazyk ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem	- odstraňuje skladební nedostatky - určí poměry mezi větami hlavními, několikanásobnými větnými členy - rozlišuje pravopisné jevy lexikální, morfologické, syntaktické ve větě jednoduché a v souvětí		
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor	 zařadí vybraná díla k literárnímu druhu a příslušnému žánru uvede a zhodnotí typické jazykové prostředky konkrétního díla, charakter postav a vztahy mezi nimi popíše kompozici literárního díla orientuje se v základních literárních druzích a žánrech dokáže jmenovat reprezentativní představitele ve světové a české literatuře vede si deník z přečtených knih, připraví referát včetně krátkého životopisu autora a anotace (stručného obsahu) přečtené 	Literární výchova - základy literární teorie a historie - struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla - literární směry a skupiny (19. – 20. století) - literární teorie a kritika - tvořivé činnosti s literárním textem - práce s informačními zdroji	

doloží	argume.	ntv
--------	---------	-----

ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele

ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře

ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku

ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry

ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury; má pozitivní vztah k literatuře

knihy

- navštíví filmové a divadelní představení, zhodnotí je svým vlastním názorem
- využívá při rozboru literárního díla základních literárních pojmů
- rozpozná na ukázce prvky výrazného autorského stylu
- tvoří vlastní literární texty
- kriticky hodnotí literární dílo a přínos čtení pro člověka
- zformuluje písemně i ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo

- literárně výchovné aktivity
- práce s informačními zdroji
- literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)